

952.

Oświadczenie rządowe

z dnia 19 grudnia 1925 r.

w sprawie uchwały Konferencji Ambasadorów z dnia 5 września 1924 r., dotyczącej Protokołu, podpisanego w Krakowie dnia 6 maja 1924 r. w związku z ustaleniem granicy polsko-czeskosłowackiej w okręgu Jaworzyny.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w związku z ustaleniem granicy polsko-czeskosłowackiej w okręgu Jaworzyny na zasadzie art. 91 Traktatu Pokoju między Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi i Austrią, podpisanego w Saint-Germain-en-Laye dn. 10 września 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1925 r. № 17 poz. 114) i w myśl uchwały Rady Ligi Narodów z dn. 12 marca 1924 r., została zakomunikowana Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej następująca uchwała Konferencji Ambasadorów:

[(tekst noty Sekretarjatu Konferencji Ambasadorów i jej polski przekład).

Załącznik.

(tekst Protokołu Krakowskiego polski i czeskosłowacki)]*.

W myśl porozumienia delegatów Rządów Polskiego i Czeskosłowackiego z dn. 17 listopada 1925 r. Aneks A do Protokołu Krakowskiego z dn. 6 maja 1924 r. ma być wprowadzony w życie dn. 1 stycznia 1926 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *Al. Skrzyński*

*) Będzie rozesłany w dniach najbliższych jako oddzielny załącznik.

ZAŁĄCZNIK

do oświadczenia rządowego
z dnia 19 grudnia 1925 roku.

(Dz. U. R. P. r. 1925, Nr. 133, poz. 952).

Konferencja Ambasadorów.

Paryż, 16 września 1924 r.

Uchwałą swą z dnia 12 marca 1924, Rada Ligi Narodów ustaliła wytknięcie granicy polsko-czeskosłowackiej w okręgu Jaworzyny i uznała potrzebę sporządzenia protokołu mającego na celu uregulowanie interesów gmin i ludności sąsiadujących z tą częścią granicy.

Na wezwanie ze strony Konferencji Ambasadorów, Rządy Polski i Czeskosłowacki ułożyły i podpisały w Krakowie w dniu 6 maja 1924 r. protokół (którego odpis załącza się) przewidujący, obok problemów ogólniejszego znaczenia, uregulowanie kwestyj gospodarczych, dotyczących okręgu Jaworzynskiego.

Konferencja Ambasadorów, której powyższy protokół został przedstawiony do zatwierdzenia, uznała że interesy gmin i ludności okręgu Jaworzyny zostały w nim istotnie zagwarantowane. Wskutek tego, Konferencja postanowiła w dniu 5 września 1924 r. zatwierdzić uchwałę następującą:

1) „Granica pomiędzy Polską i Czechosłowacją w okręgu Jaworzyny wytknięta będzie przez Komisję delimitacyjną polsko-czeskosłowacką, stosownie do opinii udzielonej przez Radę Ligi Narodów w uchwale jej z dnia 12 marca 1924 r.

2) „Konferencja przyjmuje do wiadomości protokół oraz jego załączniki, mające stanowić część dokumentów delimitacyjnych ustalających granicę w tym okręgu.

3) „Klauzule powyższego protokołu dotyczące okręgu Jaworzyny będą obowiązujące dla zainteresowanych od chwili gdy ta delimitacja zostanie dokonana i niezależnie od wejścia w życie samego protokołu.

4) „Niniejsza uchwała zostanie podana do wiadomości Rady Ligi Narodów, zainteresowanych Rządów, oraz Komisji delimitacyjnej”.

Sekretariat Generalny Konferencji Ambasadorów ma zaszczyt prosić Sekretariat Generalny Ligi Narodów o łaskawe zakomunikowanie powyższego Radzie Ligi Narodów.

PROTOKÓŁ

obrad odbytych w Krakowie w dniach 25 kwietnia 1924 r. do 6 maja 1924 r. między Komisarzem Polskim i Czeskosłowackim przy Międzynarodowej Komisji Delimitacyjnej Polsko-Czeskosłowackiej.

Conférence des Ambassadeurs.

Paris, 16 Septembre 1924.

Par sa résolution du 12 mars 1924 le Conseil de la Société des Nations a fixé le tracé de la frontière polono-tchécoslovaque dans la région de Jaworzina et a reconnu la nécessité d'établir un protocole destiné à régler les intérêts des communes et des populations limitrophes de cette partie de la frontière.

Sur l'invitation de la Conférence des Ambassadeurs, les Gouvernements polonais et tchécoslovaque ont négocié et à la date du 6 mai 1924 signé à Cracovie un protocole (dont ci-joint copie) qui prévoit, en même temps que d'autres problèmes d'un ordre plus général, le règlement des questions économiques intéressant la région de Jaworzina.

Ce protocole ayant été soumis à l'approbation de la Conférence des Ambassadeurs, celle-ci a reconnu que les intérêts des communes et des populations de la région de Jaworzina y étaient effectivement sauvegardés. Elle a en conséquence décidé le 5 septembre 1924, d'approuver la résolution suivante:

1°) „La frontière entre la Pologne et la Tchécoslovaquie dans la région de Jaworzina, sera tracée par la Commission de délimitation polono-tchécoslovaque, conformément à l'avis donné par le Conseil de la Société des Nations dans sa résolution du 12 mars 1924.

2°) „La Conférence prend acte du protocole signé à Cracovie le 6 mai 1924; ce protocole ainsi que ses annexes devant faire partie intégrante des documents de délimitation fixant la frontière dans cette région.

3°) „Les clauses de ce protocole relatives à la région de Jaworzina seront obligatoires pour les intéressés à partir du moment où la délimitation sera effectuée et indépendamment de la mise en vigueur du protocole lui-même.

4°) „La présente décision sera portée à la connaissance du Conseil de la Société des Nations, des Gouvernements intéressés et de la Commission de délimitation”.

Le Secrétariat Général de la Conférence des Ambassadeurs a l'honneur de prier le Secrétariat général de la SOCIÉTÉ DES NATIONS de bien vouloir porter ce qui précède à la connaissance du Conseil de la Société des Nations.

PROTOKOL

o poradách konaných v Krakově ve dnech 25. dubna 1924 až 6. května 1924 mezi komisařem polským a československým při mezinárodní rozhraní čováci komisi československo-polské.

I. W związku z Rezolucją Rady Ligi Narodów z dnia 12 marca 1924 r. stanowiącą, że:

„pour ménager les facilités de communication et les relations économiques des communes situées à proximité et de part et d'autre de cette ligne”

mają być spisane protokoły:

„dans les termes les plus favorables aux intérêts réciproques des populations”

zgodzili się niżej podpisani na podstawie decyzji Konferencji Ambasadorów z dnia 26 marca 1924 stanowiącej:

„d'inviter ladite Commission a charger les Commissaires intéressés de préparer les Protocoles destinés a ménager les intérêts économiques des communes voisines de la ligne-frontiere et les facilités de communication entre ces communes”.

na postanowienia zawarte w załączonym aneksie (zał. A).

Co do artykułów XI 2 i 3, XII, XVI, XVII 2 i 3 i XVIII aneksu, oświadcza Komisarz Czeskosłowacki że przekraczają one ramy powyżej wymienionych rezolucyj Rady Ligi Narodów i Konferencji Ambasadorów. Tem niemniej uznaje wzajemną korzyść zasad wyrażonych w nich, a wiedziony pragnieniem uwzględnienia, o ile to tylko jest możliwe, życzeń wyrażonych z polskiej strony, godzi się na to, aby stypulacje zawarte w powyżej wymienionych artykułach były włączone do aneksu A niniejszego protokołu.

II. Poza kwestjami, zawartemi w tekście aneksu A niniejszego protokołu, obaj Komisarze przedyskutowali szereg spraw natury ogólniejszej, stojących w związku z pracami delimitacyjnymi i interesami kulturalnymi pogranicza i doszli do zgodnego wniosku, aby zalecić swym rządóm jaknajrychlejsze zawarcie:

- a) Konwencji turystycznej, któraby umożliwiła i ułatwiła na całym górskim pograniczu polsko-czeskosłowackim rozwój turystyki, przede wszystkim przez zniesienie trudności paszportowych, ułatwienia komunikacyjne i t. d.
- b) Konwencji o parku przyrodniczym (rezervat), któryby wzorem analogicznej konwencji między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Kanadą, stworzył na pograniczu polsko-czeskosłowackim rejony zastrzeżone dla kultury fauny i flory, oraz charakteru krajobrazu miejscowego.

III. Obaj Komisarze Rządu załatwili także i inne sprawy delimitacyjne na granicy polsko-czeskosłowackiej, a w szczególności zgodzili się co do odcinka granicznego Dunajca (Aneks B).

IV. Obaj Komisarze zgodzili się, że tekst niniejszego protokołu, razem z Aneksami A i B, zredagowany w języku polskim i czeskosłowackim, przetłumaczony zostanie staraniem obu Komisarzy na język francuski i w terminie nie przekraczającym

I. Wzhladem na resoluci Rady Společnosti Národů ze dne 12. března 1924, odporučující, že

„pour ménager les facilités de communication et les relations économiques des communes situées à proximité et de part et d'autre de cette ligne”

mají býti sepsány protokoly:

„dans les termes les plus favorables aux intérêts réciproques des populations”,

shodli se dole podepsáni na základě resoluce Konference Velvyslanců ze dne 26. března 1924, stanovící:

2-o „d'inviter ladite Commission à charger les Commissaires intéressés de préparer les Protocoles destinés à ménager les intérêts économiques des communes voisines de la ligne frontiere et les facilités de communications entre ces communes”,

na ustanoveních obsažených v přiloženém annexu (příloha A).

Ku článkům annexu XI 2 a 3, XIII, XVI, XVII 2 a 3 a XVIII prohlašuje československý komisař výslovně, že přesahují rámec výše uvedených resolucí Rady Společnosti Národů a Konference Velvyslanců.

Nicméně uznává vzájemnou prospěšnost zásad v nich vyslovených a veden snahou vyjítí přáním vysloveným s polské strany co nejvíce vstříc, přivoluje k tomu, aby i ustanovení výše zmíněných článků byla pojata do přílohy A připojené k tomuto protokolu.

II. Mimo záležitosti, obsažené v textu přílohy A tohoto protokolu, oba komisaři projednali řadu záležitostí povahy všeobecné a související s pracemi delimitačními i zájmy kulturními v pohraničí a došli ku shodnému závěru, že doporučí svým vládám, aby co nejdříve uzavřely:

- a) dohodu o turistice, umožňující a ulehčující v celém horském pohraničí československo-polském rozvoj turistiky, především odstraněním pasových potíží, usnadněním komunikací a t. d.
- b) dohodu o přírodním parku (reservace), kterým by dle vzoru analogické dohody mezi Spojenými Státy Americkými a Kanadou vytvořeny byly v pohraničním pásmu česko-slovensko-polském okrsky, vyhrazené kultuře místní fauny i flory i rázu krajiny.

III. Konečně projednali oba komisaři i jiné záležitosti delimitace na hranici československo-polské a zejména dohodli se co do hraničního úseku podél Dunajce (příloha B).

IV. Oba komisaři se dohodli, že text tohoto protokolu i s přílohami A a B, sepsaného v jazyku polském a československém, bude péčí obou komisařů přeložen do jazyka francouzského a společným přípisem předložen nejpozději do 15 ti dnů

dni 15-tu, będzie doręczony wspólnem pismem Przewodniczącemu Międzynarodowej Komisji Delimitacyjnej. Jednocześnie z podpisaniem niniejszego protokółu, przewodniczący Komisji będzie powiadomiony telegraficznie o zapadłej w Krakowie zgodzie Komisarzy i o podpisaniu protokółu.

V. Protokół niniejszy spisany został w dwóch jednobrzmiących oryginałach w języku polskim i czeskosłowackim w Krakowie i podpisany dnia 6. maja 1924. Na dowód czego obaj Komisarze niniejszy protokół wraz z aneksami A i B opatrzyli swemi podpisami i pieczęciami.

(—) *Dr. Walery Goetel*, m. p.
L. S.

Aneks A protokółu z dnia 6-go maja 1924 r.

STOSUNKI EKONOMICZNE

Art. I.

1. Okoliczność, że grunta położone na granicy są tą granicą przecięte, nie może stanowić przeszkody dla wykonywania na tychże gruntach należytego gospodarstwa.

2. Dozwala się bez opłaty cla przewozić i przemieszczać rolnicze narzędzia i maszyny oraz przepędzać bydło z części gruntu leżącej po jednej stronie granicy na drugą naturalnymi ścieżkami i przejściami oraz przewozić zboże na zasiew, plody rolnicze i surowce, produkty zwierzęce, jako też piasek, glinę, kamienie i szuter, wydobyte z tego gruntu.

3. Przekraczanie granicy dozwolone jest za stałą legitymacją.

Art. II.

1. Wymienione w art. I. pod 1. i 3. postanowienia mają zastosowanie i w tym wypadku, gdy grunt uprawiany przez właściciela, względnie posiadacza, leży na obszarze drugiego Państwa w pasie granicznym.

2. Grunta będące własnością mieszkańców Jurgowa w obszarze katastralnym gminy Słowiańska Wieś, a położone poza pasem granicznym, uważać się będzie tak, jak gdyby były położone w obrębie pasa granicznego; bierze się przytem pod uwagę stan z r. 1923.

3. Zasadniczo należy używać drogi celnej; o ile zaś okoliczności i potrzebne roboty tego istotnie wymagają, zezwala się na przechód granicy na drogach ubocznych z zastrzeżeniem, że będą zachowane właściwe ulgowe formalności celne, oraz że powrót z roboty około uprawy gruntu nastąpi zasadniczo tego samego dnia.

O ile rodzaj pracy wymaga tego nieodzownie, zezwala się na powrót w czasie późniejszym, najpóźniej jednak do sześciu dni. Gospodarskie narzędzia

po podepsaniu prezydentowi mezinárodní rozhraničovací komise. Současně s podepsáním tohoto protokolu bude prezident komise vyrozuměn telegraficky o dohodě docílené v Krakově a o podepsání protokolu.

V. Tento protokol byl sepsán dvojmo ve stejné znějících originálech v jazyku československém a polském v Krakově a podepsán dne 6. května 1924. Na důkaz toho oba komisaři opatřili tento protokol i s přílohami A a B svými podpisy a pečeti.

Ing. V. Roubík, m. p.
L. S.

Příloha A k protokolu ze dne 6. května 1924

ZÁJMY HOSPODÁŘSKÉ.

Článek I.

1. Okolnost, že pozemky ležící na hranici; jsou touto přetaty, nesmí býti na překážku řádnému hospodaření na těchto pozemcích.

2. Dovoleno jest beze cla z části pozemku ležící na jedné straně hranice na druhou po přirozených přechodech honiti hospodářský dobytek, převážeti a přenášeti hospodářské stroje a nářadí, osivo potřebné k obdělání polí, jakož i plodiny zemědělské a produkty zvířecí, dále písek, hlínu, kámen a štěrk, dobyté na tomto pozemku.

3. Přestup hranice dovolen jest na stálou legitymaci.

Článek II.

1. Předpisy uvedené v čl. I pod 1 a 3 platí také pro ten případ, že pozemek obdělávaný majitelem nebo držitelem statku leží v území státu druhého v pásmu pohraničním.

2. Pozemky patřící právem vlastnickým občanům jurgovským v katastru obce Slovenské Vsi mimo pásmo pohraniční posuzují se tak, jako by ležely v československém pásmu pohraničním; při tom je rozhodující stav z roku 1923.

3. Zásadně bude nutno používatí celní cesty; pokud toho však poměry a potřebné práce skutečně vyžadují, dovolen bude přechod hranice po cestách vedlejších s podmínkou, že budou zachovávány příslušné usnadněné celní formality a že se obdávatelé pozemků vrátí pravidelně téhož dne.

Vyžaduje-li toho nutně druh práce, jest dovoleno vrátiti se v době delší, nejdéle však do šesti dnů. Hospodářské stroje a nářadí, povozy a potahy

i maszyny, wozy i zaprzęgi, będzie wolno przewozić w tych wypadkach przez granicę z zachowaniem właściwych zarządzeń kontrolnych, obowiązujących dla odprawy warunkowej (enregistrement), a mianowicie, o ile chodzi o maszyny rolnicze, z zastrzeżeniem stosownego zabezpieczenia cła.

Art. III.

1. Ani ze strony polskiej, ani ze strony czesko-słowackiej, nie będzie się czyniło przeszkód stałym mieszkańcom gmin pogranicznych w tem, aby nadal wspólnie użytkowali pastwiska po drugiej stronie granicy w tych rozmiarach i na tych warunkach, jak to było dotychczas praktykowane i bez względu na przerwę, mogącą ewentualnie zachodzić w użytkowaniu w czasach ostatnich z jakichkolwiek bądź tytułów.

2. Oba Państwa dołożą starań za pośrednictwem swych administracyjnych organów, aby gospodarze interesy dotychczasowych użytkowników pastwisk były zabezpieczone, a mianowicie dołożą starań do załatwienia na ugodowej drodze ewentualnych sporów między właścicielem gruntu a użytkownikiem pastwiska o samo paszenie i jego przydział, o jego rozmiar i wykonywanie, jego warunki i zapłatę za paszenie. W szczególności dołożą starań, aby zapłata za paszenie była ustalona według równych zasad w obu Państwach z uwzględnieniem całokształtu gospodarczych stosunków.

3. Wykonywanie powyższych postanowień o użytkowaniu pastwisk nie powinno stać na przeszkodzie racjonalnej gospodarce leśnej, w szczególności co się tyczy lasów ochronnych.

4. Państwo, w obrębie którego znajduje się pastwisko, nie będzie utrudniało wywozu naturalji (siana i t. d.), które nabędą użytkownicy pastwisk na podstawie umowy o najem usług zawartej z posiadaczem pastwiska. Wywóz tych naturalji, o ile dokonywa się bez użycia wozu, dozwolony jest także na drogach ubocznych, przyczem należy przestrzegać postanowień obowiązujących dla ruchu tego rodzaju. Dotyczącym organom kontrolnym należy przedstawiać zaświadczenia posiadacza pastwisk.

5. Bydło wolno bez cła pędzić na paszę z jednego kraju do drugiego pod warunkiem, iż tożsamość tego bydła będzie stwierdzona przy powrocie według przedstawionego poprzednio spisu. Również mogą być odprawiane bez cła pochodzące z miejsca paszenia produkty, uzyskane z bydła wypędzonego na paszę, jako to: mleko, masło, ser, wełna i nawóz, jak również przyplódek uzyskany w tym czasie, jednak zawsze w ilości odpowiedniej do ilości sztuk bydła oraz rzeczywistego trwania paszenia. Przewóz i przenos tych przedmiotów może być również dokonywany na drogach ubocznych. Również wolno przeprawiać bez opłat przedmioty tego rodzaju, jak n. p.: sól, sól bydlęca, mąka i chleb, potrzebne dla własnego użytku pogranicznych mieszkańców w czasie wypasu bydła, w ilości odpowiedniej do tej potrzeby, ustalonej przez obydwie urzędy celne.

bude dovoleno přepravovati v těchto případech přes hranici za příslušných kontrolních opatření, platných v záznamním řízení (enregistrement) a zvláště pokud půjde o stroje, s výhradou přiměřeného zajištění cla.

Článek III.

1. Ani se strany polské ani se strany česko-slovenské nebude činěno překážek stálým obyvatelům pohraničních obcí, aby nadále společně (se servir) užívali pastvin na druhé straně hranice v tom rozsahu a za těch podmínek, jak se to dosud dávalo, a to bez ohledu na přerušení, jež snad v užívání pastvin z jakýchkoliv příčin v poslední době nastalo.

2. Oba státy se postarají svými administrativními úřady, aby hospodářské zájmy dosavadních uživatelů pastvin byly zabezpečeny, jmenovitě se přičiní o smírné narovnání případných sporů mezi vlastníkem půdy a uživatelem pastvin o pastvu samu a její příděl, o její rozsah a výkon, její podmínky a o náhradu za pastvu. Zejména se postarají, aby náhrada za pastvu byla stanovena dle stejných zásad v obou státech se zřetelem na celkový stav hospodářských poměrů.

3. Provedení tohoto ujednání nesmí býti na újmu spořádanému lesnímu hospodaření, zejména co se týče ochranných lesů.

4. Stát, na jehož území se nalézá pastvina, nebude ztěžovati vývoz naturalji (sena a t. d.), kterých uživatelé pastvin snad nabudou v důsledku pracovního poměru uzavřeného s majitelem pastviny. Vývoz těchto naturalji, děje-li se bez použití povozu, jest dovolen také po vedlejších cestách, při čemž dlužno zachovávatí předpisy pro stýk tohoto druhu. Vůči kontrolním orgánům jest se vykázati osvědčením majitele pastvin.

5. Dobytek možno bezcelně hnáti na pastvu s jednoho území na druhé s podmínkou, že bude točnosť dobytka při návratu zjištěna podle předchozího záznamu. Rovněž mohou z místa pastvy býti bezcelně dopravovány produkty dobytka, vyhnaného na pastvu, jako sýr, mléko, maslo, vlna a hnůj, jakož i mláďata vržená v té době, ale vždy v množství úměrném počtu dobytka a skutečnému trvání pastvy. Přeprava těchto předmětů může se rovněž díti po vedlejších cestách. Rovněž možno bez dávek přepravovati předměty jako na př. sůl, dobytčí sůl, mouku a chleb pro vlastní potřebu pohraničních obyvatelů při pasení dobytka po dobu pastvy a v množství této potřebě přiměřeném, jež stanoví oba celní úřady.

6. Wwóz i wywóz w tym ruchu może się dokonywać tylko wtedy, jeżeli zachowane będą obowiązujące przepisy weterynaryjne (p. art. XX).

Art. IV.

1. Robotnikom rolnym, leśnym i rzemieślnikom z Jurgowa, Rzepiska i Czarnej Góry, udającym się na zarobek na Jaworzynę, nie będzie się czynić żadnych przeszkód w wykonywaniu tego zarobkowania.

2. Również nie będą czynione żadne przeszkody mieszkańcom gmin Wyżne i Niżne Sromowce, którzy udają się na polne roboty do Osturni, Wielkiej i Małej Frankowej.

3. Wyżej wymienieni pod 1. i 2, zarobnicy, o ile pozostają lub pozostawali w stałym stosunku najemnym zagranicą i wracają do swego miejsca zamieszkania najpóźniej 6-go dnia od wyjścia na miejsce zarobkowania, są uprawnieni przekraczać granicę celną także na drogach ubocznych i przenosić potrzebne narzędzia, jako też zarobek uzyskany w gotówce lub naturaljach (stosunek najmu za wynagrodzeniem w naturze), bez jakichkolwiek przywozowych lub wywozowych opłat, pod warunkiem przestrzegania przepisów obowiązujących dla obrotu tego rodzaju. Przewóz wynagrodzeń w fiatrze z użyciem wozu dozwolony jest tylko na drogach celnych, przy czem należy wykazać się stosownem zaświadczeniem najmodawcy. Również przedmioty osobistego użytku (n. p. obuwie i odzież), które otrzymali tytułem wynagrodzenia, mogą ci zarobnicy przewozić lub przenosić tylko na drogach celnych, przy czem wymagane jest również zaświadczenie najmodawcy. Pożywienie, przygotowane dla tych zarobników w ich gospodarstwach domowych, może być przenoszone bez opłaty cła.

Art. V.

Przedmioty własnej potrzeby stałych mieszkańców pogranicznego pasa, które w przeciwnym pasie granicznym mają być przekształcone, obrobione lub naprawione, można w tym celu bez cła i innych opłat wywieść, a po dokonanej przeróbce i t. d. z powrotem przywieść. Również stałym mieszkańcom pogranicznego pasa jednego z zainteresowanych Państw, którzy zmuszeni są swe produkta rolne, jako to: zboże, nasiona olejne, konopie, len, drzewo lub korę oddawać do przemiału, wytłoczenia, przetarcia i t. d. w młynach i innych odpowiednich przetwórnich położonych w przeciwnym pasie granicznym, wolno będzie przedmioty te w tym celu bez cła i innych opłat przez granicę przewozić i po ich przerobieniu przewozić z powrotem w ilości i wadze odpowiadającej ilości surowca. Warunkiem stosowania tej ulgi jest okoliczność, że chodzi tu o przedmioty przeznaczone dla własnej gospodarskiej potrzeby. Co do szczegółów tego obrotu porozumieją się w razie potrzeby interesowane zarządy celne.

6. Dovoz a vývoz při tomto styku může se díti pouze tehdy, jsou-li zachovávány platné veterinární předpisy (viz čl. XX).

Článek IV.

1. Dělníkům zemědělským a lesním a řemeslníkům chodícím z Jurgova, Repiska a Černé Hory na práci na Javorinu, nebudou se činiti žádné překážky při výkonu těchto prací.

2. Rovněž nebudou činěny žádné překážky obyvatelům obcí Vyšných i Nižných Sromovců, kteří chodí na zemědělskou práci do Osturné, Velké a Malé Frankové.

3. Výše ad 1 a 2 uvedení dělníci, pokud jsou nebo byli ve stálém námezdním poměru za hranicí jsou oprávněni, vracejí-li se do svého bydliště nejpozději šestého dne od doby, kdy přišli na místo výkonu své práce, překročí celní hranici též po vedlejších cestách a přenášeti potřebné nářadí, jakož i mzdu v hotovosti a naturáliích (námezdní poměr naturalní) bez jakýchkoliv vývozních neb dovozních poplatků, řídíce se předpisy platnými pro styk tohoto druhu. Doprava naturalní mzdy povozem jest dovolena pouze po celních cestách a nutno vykázati se osvědčením zaměstnavatele. Rovněž předměty osobní potřeby (na př. obuv a oděv), jež obdrželi jako mzdu, mohou tito dělníci přepravovati toliko po celních cestách a dlužno předložiti osvědčení zaměstnavatele. Pokrmy upravené pro byto dělníky v jejich domovech (ménage) mohou týti přepravovány beze cla.

Článek V.

Předměty vlastní potřeby stálých obyvatelů pohraničního pásma, které býti v protilehlém pohraničním pásmu zpracovány, předělány nebo opraveny, smějí býti za tímto účelem beze cla a jiných dávek vyváženy a po zpracování a t. d. zpět dováženy. Rovněž bude stálým obyvatelům pohraničního pásma jednoho ze súčasných států, kteří jsou se svými zemědělskými produkty, jako jest: obilí, olejnatá semena, konopí, len, dříví a kůra, odkázáni na mletí, roztloukání, tření a t. d. ve mlynech a jinakých tomu odpovídajících provoznách v protilehlém pohraničním pásmu, dovoleno za tímto účelem přepravovati takové předměty beze cla a jiných dávek přes hranici a po jich zpracování vyvážeti zpět v množství, po případě ve váze, odpovídající množství suroviny. Podmínkou těchto úlev jest, že jde o předměty pro vlastní hospodářskou potřebu. O podrobnostech tohoto řízení se v případě potřeby dohodnou súčasné celní správy.

Art. VI.

1. Z zastrzeżeniem przestrzegania właściwych zarządzeń kontrolnych, zezwala się na przewóz drzewa i sadzonek leśnych z terytorjum czeskosłowackiego przez polski obszar celny i napowrót na terytorjum czeskosłowackie drogą:

a) wiodącą od gajówki Solisko na prawym brzegu Klarówki i łączącą się w odległości około 600 kroków na południe od Jurgowa z drogą z Jurgowa do Podspadów;

b) drogą zbaczającą prawie w połowie osady Jurgów w kierunku południowo-wschodnim na kotę 890 i na szczyt Bryja (kota 1041) z bocznica, która około 400 kroków w kierunku północno-zachodnim zbacza na wschód i przechodzi przez obszar katastralny gminy Rzepisko;

c) drogą od szczytu Chowańcowego, wiodącą wprost na północ przez potok Jaworzynkę i łączącą się w Podokólnej z drogą z Jurgowa do Podspadów.

2. Mieszkańcom polskich gmin: Jurgowa, Rzepiska i Czarnejgóry, którzy najmują się na zarobkowe rolne i leśne roboty w pogranicznym pasie na terytorjum Jaworzyny po stronie czeskosłowackiej, wolno będzie przekraczać granicę z wozem lub saniami i zaprzęgiem na drodze celnej Jurgów — Podspady, z zastosowaniem warunkowej odprawy za celną poręką wynajmującego.

Art. VII.

1. Osobom fizycznym i prawnym w pasie pogranicznym, będącym właścicielami lasów w pasie pogranicznym drugiego Państwa, przysługuje prawo swobodnego wyrębu drzewa w tych lasach i przewozu jego przez granicę z zachowaniem dotyczących przepisów.

2. Mieszkańcy gmin, położonych w pasie pogranicznym jednego Państwa, mogą dla swej własnej potrzeby gospodarczej bez przeszkód nabywać i przewozić przez granicę bez cla i innych opłat z pasa pogranicznego drugiego Państwa drzewo opałowe wszelkiego rodzaju oraz nieobrobione drzewo miękkie o średniej grubości do 24 cm.

3. O ile zarząd dóbr Jaworzyńskich udziela zatrudnionym u siebie robotnikom, mieszkającym w pasie pogranicznym na stronie polskiej, zamiast wynagrodzenia za pracę, także nieobrobione drzewo ponad 24 cm. średniej grubości, robotnicy ci winni postarać się u właściwego czeskosłowackiego urzędu o pozwolenie na wywóz. Stosowne prośby, potwierdzone przez zarząd dóbr co do tego, iż proszącemu udzielono istotnie drzewa, jako wynagrodzenie za pracę, winne być rozstrzygane z największym pośpiechem.

4. Stałym mieszkańcom pasa pogranicznego po stronie polskiej wolno bez przeszkody nabywać w pogranicznym pasie czeskosłowackim materiały z miękkiego drzewa dla własnej gospodarskiej potrzeby

Článek VI.

1. Za příslušných kontrolních opatření bude dovolen průvoz dříví a lesních sazenic z československého území přes území polské a zpět na území československé po cestě vedoucí:

a) od hájovny Solisko na pravém břehu Klovrovky a vstoupící asi 600 kroků jižně od Jurgova do silnice z Jurgova do Podspadů;

b) po cestě odbočující asi v polovině osady Jurgova a vedoucí ve směru jihovýchodním na kotu 890 a na vrch Bria (kota 1041) s odbočkou, jež se asi 400 kroků severozápadně od koty 890 odchyjuje na východ a prochází katastrem obce Rzepisko;

c) po cestě vedoucí z Hovancova Vrchu přímo k severu přes potok Javorinku a připojující se v Podokulni na silnici z Jurgova do Podspadů.

2. Obyvatelům polských obcí Jurgova, Rzepiska a Černé Hory, najatým na námezdní zemědělské a lesní práce v pohraničním pásmu na území javorinském na straně československé, bude na celní záruku zaměstnavatele dovolen přestup hranice s povozy, saněmi a potahy, v celním záznamním řízení po celní cestě Jurgov-Pospády.

Článek VII.

1. Osobám fyzickým i právníckým v pohraničním pásmu, které jsou vlastníky lesů v pohraničním pásmu druhého státu, přísluší právo svobodného kácení dřeva v těchto lesích a převážení jeho přes hranice se zachováním příslušných předpisů.

2. Obyvatelé obcí ležících v pohraničním pásmu jednoho státu mohou pro svou vlastní hospodářskou potřebu bez překážky nabývatí a převážeti přes hranici beze cla a jiných poplatků z pohraničního pásma druhého státu palivové dříví všeho druhu a měkkou kulatinu do 24 cm středního průměru.

3. Pokud správa javorinského panství poskytne svým dělníkům, bydlícím v pohraničním pásmu na polské straně, místo mzdy snad kulatinu nad 24 cm středního průměru, jsou tito dělníci povinni požádati u kompetentního československého úřadu za povolení k vývozu. Žádosti tyto, jež nutno ověřiti správou panství v tom smyslu, že žadatelé bylo přiděleno dříví místo mzdy, budou vyřizovány s největším urychlením.

4. Stálým obyvatelům pohraničního pásma na polské straně jest dovoleno v pohraničním pásmu československém bez překážky pro jich vlastní potřebu hospodářskou beze cla a poplatků nabývatí

i wywozić je bez cla i innych opłat. Przywóz tych materiałów drzewnych po stronie polskiej będzie wolny od cla i innych opłat. W razie zachodzących wątpliwości, rozmiar potrzeby oceni czeskosłowacki urząd celny, ewentualnie w porozumieniu z polskim urzędem celnym.

5. Wywóz drzewa z lasów Jaworzyńskich do Polski poza pas graniczny nie będzie utrudniony, ani przywozowymi formalnościami celnymi, ani cłem i opłatami innymi, aniżeli są one lub będą ustanowione na pozostałej granicy polsko-czeskosłowackiej.

Art. VIII.

1. Na terytorjum katastralnem Jaworzyny stan lasów i gospodarka leśna, utrzymane będą według obowiązującej obecnie na tem terytorjum czeskosłowackiej ustawy leśnej.

2. W razie, gdyby przepisy tej ustawy miały być zmienione, obie strony obowiązane są porozumieć się o sposobie zabezpieczenia interesów ludności gmin Jurgowa, Rzepiska, Czarnejgóry i Trypsia, co do potrzeb drzewa budulcowego i opałowego, oraz paszy leśnej, którym, według dotychczasowego dawnego zwyczaju, czynią zadość umowy pomiędzy właścicielem dóbr Jaworzyna a powyższymi gminami.

3. Dla straży leśnej dóbr Jaworzyna poczynione będą ze strony polskiej wszelkie możliwe ułatwienia przy przekraczaniu granicy i przechodzeniu przez polskie terytorjum, o ile to jest potrzebne dla prowadzenia gospodarki na gruntach leśnych, należących do właściciela tych dóbr a położonych bądź na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, bądź na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej; straży tej w razie potrzeby udzielana będzie wszelka możliwa pomoc przy pełnieniu przez nią swej służby.

4. Gdyby część terytorjum katastralnego Jaworzyny, była włączona do obszaru parku narodowego (rezervatu), a z tego powodu było trzeba ustanowić niektóre ograniczenia w gospodarstwie leśnym, ludność gmin Jurgowa, Rzepiska, Czarnejgóry i Trypsia, obowiązana będzie dostosować się do powyższych ograniczeń. W tym wypadku obie Strony porozumieją się zawczasu co do sposobu zabezpieczenia ludności tych gmin niezbędnego minimum drzewa budulcowego, opałowego i paszy leśnej, wedle umów, o których mowa w poprzednim artykule.

Art. IX.

1. Właścicielowi dóbr Jaworzyna będzie dozwolone wywozić na terytorjum czeskosłowackie bez żadnej przeszkody zwierzynę i łośa myśliwskie, upolowane na łowach na terytorjum polskiem w rewirach myśliwskich, dzierżawionych przez tegoż właściciela. Oprócz tego będzie mu dozwolone dowozić na terytorjum polskie pokarm dla zwierząt w tych rewirach.

2. Dopóki polowanie na rewirach, leżących w pogranicznym pasie po stronie polskiej, przylega-

a a wyvážeti měkké řezivo. Dovož tohoto řeziva na polské straně bude prost cla a jiných poplatků. V případě pochybnosti posoudí přiměřenost vlastní potřeby celní úřad československý po případě v dohodě s celním úřadem polským.

5. Vývoz dříví z javorinských lesů do Polska za pohraniční pásmo nebude ztěžován celními dovozními formalitami ani clem a poplatky jinými, než jak tomu jest nebo bude na ostatní československo-polské hranici.

Článek VIII.

1. Na katastrálním území javorinském budou stav lesů i lesní hospodářství udržovány dle československého lesního zákona nyní platného na tomto území.

2. V případě, kdyby předpisy tohoto zákona měly být změněny, obě strany dohodnou se o způsobu zabezpečení zájmu obyvatelstva obcí Jurgova, Repiska, Černé Hory a Trybše co do potřeb dřeva stavebního i palivového i lesního výpasu, které podle dosavadního dávného zvyku ukojují smlouvy mezi vlastníkem panství Javoriny a výše zmíněnými obcemi.

3. Lesní stráž panství javorinského budou povoleny se strany polské všechny možné úlevy při překročení hranice i při průchodu polským územím, pokud jsou potřebnými ku provádění hospodářství na pozemcích lesních náležejících vlastníku tohoto panství a položených buď na území republiky Polské nebo na území republiky Československé; této stráž bude v případě potřeby poskytnuta všeliká možná podpora při výkonu její služby.

4. Kdyby část katastrálního území Javoriny byla vlučena do obvodu národního parku (reserve) a z toho důvodu bylo třeba stanoviti některá omezení v lesním hospodářství, obyvatelstvo obcí Jurgova, Repiska, Černé Hory a Trybše bude zavázáno přizpůsobiti se výše zmíněným omezením. V tomto případě dorozumějí se obě strany závčas o tom, jak zabezpečiti obyvatelstvu těchto obcí nezbytné minimum dřeva stavebního a palivového a lesního výpasu dle úmluv, o nichž jest řeč v předchozím článku.

Článek IX.

1. Majiteli panství javorinského bude dovoleno nerušeně vyvážeti na československé území zvěř a lovecké trofeje ulovené při honech na polském území v honebních revírech najmutých tímto vlastníkem. Vedle toho bude mu dovoleno dovážeti na území polského státu krmivo pro zvěř v těchto revírech.

2. Dokud honitba na revírech ležících v pohraničním pásmu na polské straně, přilehlých ku ja-

jących do obszaru Jaworzyny, będzie wykonywane na podstawie stosunku najemnego ze strony właściciela dóbr Jaworzyńskich, wolno będzie myśliwym, ścigającym zwierzynę, przekraczać granicę w którymkolwiek miejscu. Co do ulg pasportowych obowiązuje w tym razie postanowienie art. XV. Przewozić zwierzynę i łowieckie trofea, zdobyte na polskim obszarze, jako też pokarm dla zwierzyny w łowieckich rewirach, wolno tylko po drodze celnej.

3. Strona Polska poczyni wszelkie możliwe ułatwienia dla straży łowieckiej dóbr Jaworzyna przy przekraczaniu granicy i przy przechodzeniu przez polskie terytorium, o ile to jest potrzebne dla należytego wykonywania služby tak w rewirach, należących do właściciela tych dóbr na terytorium czeskosłowackiem, jak i w rewirach, dzierżawionych przez tego właściciela na terytorium polskiem, jako też udzieli tej straży w razie potrzeby wszelkiej możliwej pomocy przy pełnieniu przez nią swej služby.

Art. X.

1. We wzajemnym interesie podniesienia hodowli ryb, jest požádanem, aby ustawodawstwo rybackie w obu państwach zabezpečało jaknajskuteczniej racjonalná kulturu rybná; w tym celu jest niezbędnem, aby obowázujáce przepisy o ochranie ryb byly po obu stronach surowo przestrzegane, a mianowicie, aby surowo ścigano každý inny sposób połowu ryb szlachetnych (łososia, pstrąga i lipienia) niż na wędkę albo sieciami, jako też aby nie bylo dopuszczalnem budowanie stałych odjazdek. Nadto należałoby w odpowiedzialnych przepisach uwzględnić, aby przy dokonywaniu połowu sieciami właściciele prawa rybolóstwa po jednej stronie granicy, zawiadamiali właścicieli takiegoż prawa po drugiej stronie granicy o dniu i godzinie połowu.

2. Strona polska nie będzie czyniła żadnych przeszkód właścicielowi dóbr Jaworzyna przy wykonywaniu przysługujících mu praw rybolóstwa na rzece Białce i jej dopływach, až po młyn w gminie Tryps; również nie będzie czyniła żadnych trudności właścicielowi dóbr Jaworzyna w czynnościach związanych z jeho prawem hodowli ryb, jak wybieraniu ikry i ryb oraz przenoszeniu ich z užitkowanych przez niego rewirów wodnych, položonych na terytorium polskiem, do Czechosłowacji i naodwrot.

Art. XI.

1. Strona polska nie będzie czyniła żadnych przeszkód właścicielowi dóbr Jaworzyna przy wykonywaniu przysługujících mu praw wodnych na rzece Białce i jej dopływach, až po młyn w gminie Tryps.

2. Strona czeskosłowacka, przy zachowaniu praw przysługujících obu Państwom na wspólnej rzece Białce, nie będzie stawiála przeszkód Stronie polskiej a Strona polska pod takim samym warunkiem nie będzie stawiála przeszkód Stronie czeskosłowackiej w užitkowaniu síly wodnej wspólnej rzeki Białki nad ujściem potoku Jaworzynka (w szczególności przez zbudowanie zastaw na rzece Białce),

vorinskému úseku, bude na základě nájemního poměru vykonávána majitelem javorinského panství, bude dovoleno střelcům, pronásledujícím zvěř, přestoupiti hranici na kterémkoliv místě. O úlevách pasových platí v tomto případě ustanovení článku XV. Převážeti zvěř a lovecké trofeje, ulovené na polském území, jakož i krmivo pro zvěř v honebních revírech, bude dovoleno jen po celních cestách.

3. Polská strana povolí všechny možné úlevy pro loveckou stráž panství javorinského při překročení hranice a při průchodu polským územím, pokud jsou potřebnými pro řádný výkon služby jak v revírech náležejících vlastníku panství na území československém, tak i v revírech najatých tímto majitelem na území polském, jakož i poskytne této strážci v případě potřeby všelikou možnou podporu při výkonu její služby.

Článek X.

1. Ve společném zájmu povznesení rybolovu jest žádoucím, aby zákonodárství o rybářství v obou státech pokud možno co nejvíce zabezpečovalo racionální kulturu rybní; k tomu cíli jest nezbytno, aby platné předpisy o ochraně ryb byly na obou stranách přísně zachovávány, jmenovitě aby byl přísně stíhán každý jiný způsob lovení ušlechtilých ryb (lososa, pstruha, lipena) než na udici nebo sítěmi, jakož i aby nebylo trpěno zřizování stálých slupí. Vedle toho náleželo by v příslušných předpisech stanoviti, aby při lovu sítěmi vlastníci práva rybolovu na jedné straně hranice uvědomili vlastníky takového práva na druhé straně hranice o dni a hodině lovu.

2. Polská strana nebude činiti žádných překážek vlastníku panství javorinského při výkonu příslušejících mu práv rybolovu na řece Białce a přítocích až po młyn v obci Trybsi; rovněž nebude činiti žádných překážek vlastníku panství Javoriny v činnosti související s jeho právem rybolovu, jako ve vybírání potěru a ryb a v přenášení jich z jím užívaných vodních revírů, položonych na území polském, do Československa a naopak.

Článek XI.

1. Strana polská nebude činiti žádných překážek vlastníku panství Javoriny při výkonu příslušejících mu vodních práv na řece Białce a jejích přítocích až po młyn v obci Trybsi.

2. Při respektování práv příslušejících oběma státům na řece Białce nebude československá strana činiti překážek straně polské a polská strana za téže podmínky nebude činiti překážek straně československé ve využití vodní síly společné řeky Białky nad ústím potoka Javorinky (zejména zbudováním přehrad na řece Białce), jestliže dotyčné projekty polské, beroucí ohled rovněž také na zájmy

jeżeli odnośnie projekty polskie, uwzględniające również i interesy czeskosłowackie, względnie odnośnie projekty czeskosłowackie, uwzględniające również i interesy polskie, będą w porozumieniu z władzami obu Stron uzgodnione z obowiązującymi ustawami w obu Państwach.

3. Strona czeskosłowacka nie będzie stawiała przeszkód także i w tym wypadku, gdyby urządzenia techniczne, służące dla celu i zbudowane na rzece Białce poniżej ujścia potoku Jaworzynki, spowodowały spiętrzenie wody w odcinkach Białki i Jaworzynki, położonych powyżej ich zbiegu, jeżeli interesy czeskosłowackie będą zabezpieczone w ten sam sposób, jak w poprzednim ustępie.

Art. XII.

1. Zmiana granicy nie powoduje zmian co do praw patrona kościoła parafjalnego w Jurgowie i filialnego w Jaworzynie, oraz jego obowiązków ustawowych co do utrzymania w należyłym stanie budynków kościelnych i plebańskich, jako też wykonywania w nich potrzebnych adaptacji (remontu).

2. Również zmiana granicy nie może spowodować zmian co do obowiązków, wynikających dla patrona z aktu fundacyjnego względem utrzymania w należyłym stanie budynków kościelnych i plebańskich oraz względem świadczeń dla beneficjanta i ewentualnie pomocniczych księży, o ile te obowiązki przewyższają wymagania ustawowe.

3. Zmiana granicy nie powoduje żadnych zmian co do obszaru parafji jurgowskiej i wszystkie prawa i obowiązki parafjan z parafji jurgowskiej, zamieszkałych na terenie Jaworzyny, które wynikają z ich przynależności do tej parafji, pozostają nadal w mocy, dopóki w drodze zarządzeń właściwych kościelnych i administracyjnych władz nie zostaną przeprowadzone zmiany zasadnicze co do obszaru parafji.

4. W sprawowaniu funkcji duszpasterskich na terenie Jaworzyny nie będzie natrafiał proboszcz jurgowski i jego pomocnicy na trudności ze strony władz Republiki Czeskosłowackiej, korzystając z wszystkich możliwych ulg co do przekraczania granicy. Również nie będą parafjanie parafji jurgowskiej, zamieszkałi w Jaworzynie, natrafiać na żadne trudności w zaspakajaniu potrzeb religijnych w kościele parafjalnym w Jurgowie.

5. Duszpasterz w Jurgowie oraz jego pomocnicy mogą przekraczać granicę przy wykonywaniu swego powołania i przenosić przedmioty należące do Służby Bożej, których przy wykonywaniu czynności swoich potrzebują, bez wszelkich formalności celnych także na drogach ubocznych o każdej porze dnia i nocy. Przewóz naturalnych płodów, które duszpasterz otrzymuje jako świadczenia patronackie, przez granicę jest wolny i o ile dokonywa się bez użycia wozu, jest w razie istotnej potrzeby dozwolony także na drogach ubocznych, przyczem należy przestrzegać przepisów, obowiązujących dla tego rodzaju ruchu. Należy również wykazać się zaświadczeniem patrona wobec organów kontrolnych.

czeskoslovenské, a dotyčné projekty československé, beroucí ohled rovněž také na zájmy polské, budou v dohodě s úřady obou stran uvedeny v soulad s platnými zákony obou států.

3. Strana československá nebude činití překážek v tom případě, budeli technické zařízení, sloužící k témuž účelu a zbudované na řece Bialce pod ústím potoka Javorinky, vzdouvati vodu v částech Bialky a Javorinky, položených nad jejich soutokem, jestliže zájmy československé budou zabezpečeny jako v předchozím odstavci.

Článek XII.

1. Změnou hranice nastává změna co do práv patronátních farního kostela v Jurgově a filiálního kostela v Javorině a co do zákonných povinností ohledně oprav a udržování budov kostelních a farních.

2. Rovněž nastává změnou hranice změna co do povinností patrona obou kostelů, které převzal zakládací listinou co do oprav a udržování budov kostelních a farních a co do příspěvků (prestation) beneficiatu, po případě pomocným kněží, pokud povinnosti tyto přesahují povinnost zákonnou.

3. Změnou hranice nastává žádná změna v rozsahu farnosti jurgovské a zůstávají v platnosti všechna práva a povinnosti obyvatelů javorinských přiřazených do Jurgova, které vyplývají z jejich poměru jakožto přiřazených k duchovní správě, pokud nebude rozhodnutím příslušných církevních a administrativních úřadů provedena změna v obvodu farnosti jurgovské.

4. Jurgovskému faráři a jeho pomocníkům nebude bráněno československými úřady při výkonávání duchovních úkonů na území Javoriny a budou jim poskytnuty všemožné úlevy při přecházení hranice. Rovněž nebude bráněno farníkům usedlým v Javorině v jejich náboženských úkonech v kostele jurgovském.

5. Duchovní správce v Jurgově a jeho pomocníci mohou překročití hranici při výkonu svého povolání a přenášeti bohoslužebné předměty, jichž k tomuto výkonu potřebují, bez všelikých celních formalit také po vedlejších cestách v kterémkoliv hodinu denní i noční. Přeprava naturalií, jež duchovní správce obdrží jakožto příspěvek patrona, bude přes hranici volná a, děje-li se bez použití povozu, jest v případě skutečné potřeby dovolena také po vedlejších cestách, při čemž dlužno zachovávatí předpisy pro styk toho druhu. Vůči kontrolním orgánům jest se vykázati osvědčením patrona.

Art. XIII.

1. Co się tyczy ogólnie wyrażonego zamiaru Strony polskiej, wybudowania w pogranicznym pasie czechosłowackim stacji klimatycznej, Strona czechosłowacka w razie zupełnego porozumienia między danym przedsiębiorcą a właścicielem gruntu oraz ewentualnie sąsiadami, udzieli w ramach swych obowiązujących przepisów życzliwego poparcia przedsięwzięciom tego rodzaju.

2. Strona polska w taki sam sposób będzie odnosiła się do analogicznych projektów czechosłowackich, o ile ich realizacja będzie zamierzona w pasie pogranicznym polskim, w myśl zasad wzajemności.

KOMUNIKACJA I CYRKULACJA GRANICZNA.

Art. XIV.

1. Obok już istniejącej drogi celnej Jurgów—Podspady będą przedewszystkiem dla umożliwienia ruchu tranzytowego uznane za drogi celne:

a) dla mieszkańców Czechosłowacji droga wiodąca przez Kacwin i Niedzicę do Spiskiej Starej Wsi, jednakże na stosunkowo krótki przeciąg czasu, dopóki nie będzie wybudowana na ziemi czechosłowackiej droga łącząca gminy Osturnię, Wielką i Małą Frankową przez góry z gminą Hanuszowce,

b) dla mieszkańców Polski droga z Podspad do Łysej Polany. Tranzyt (przewoźny styk) po drodze celnej wymienionej pod a), jako też przewóz (przewoźny styk) po drodze celnej z Jurgowa przez Podspady na Łysą Polanę będzie dozwolony bez pobierania jakichkolwiek opłat, oprócz przypadających ewentualnie opłat statystycznych. Pozwolenie na przewóz wymagane będzie tylko w razie, gdyby było obecnie lub w przyszłości powszechnie przepisane ze względu na bezpieczeństwo państwa, ze względów policji bezpieczeństwa, ochrony zdrowia, ludzi, zwierząt i roślin, wreszcie o ile chodzi o przewóz towarów, które są lub będą w jednym z obydwu państw przedmiotem monopolu państwowego. Co do przekraczania granicy przy użyciu rowerów, motocyklów i samochodów na powyżej wymienionych drogach celnych, należy stosować się do przepisów obowiązujących powszechnie w obu państwach.

Zabezpieczenie cła w przewozie na wyżej wymienionych drogach celnych, nie będzie wymagane przez władze celne kraju tranzytowego od mieszkańców pasa pogranicznego, jednakże należy przestrzegać przepisów, jakie w dotyczących państwach są lub będą wydawane dla zabezpieczenia dochodów celnych. Władze celne zainteresowanych państw porozumieją się co do możliwego ujednostajnienia odnosnych formalności celnych.

2. Jeżeli dla reszty granicy polsko-czechosłowackiej będą umówione ulgi celne dalej idące, aniżeli wynika to z niniejszego protokołu, będą z nich korzystać także mieszkańcy określonego w art. XXI pasa granicznego.

Článek XIII.

1. Pokud se týká všeobecně vysloveného záměru polské strany, vybudovati v pohraničním pásmu československém klimatické stanice, bude československá strana v případě úplné dohody dotyčného podnikatele s majitelem pozemku, eventuelně se sousedy v rámci svých platných ustanovení blahovlnně projednávatí podniky toho druhu.

2. Polská strana bude stejným způsobem nakládatí s obdobnými projekty československými, pokud realizace zamýšlená bude na pohraničním pásmu polském a to dle zásad vzájemnosti.

KOMUNIKACE A POHYB NA HRANICI.

Článek XIV.

1. Kromě již stávající celní silnice Jurgov—Podspady budou především k umožnění přepravných styků prohlášeny za celní cesty:

a) pro občany československé cesta vedouc přes Kacvin a Nedeč do Spišské Staré Vsi, pouze však na přiměřeně krátkou dobu, než bude na československém území vybudována cesta spojující obce Osturňu, Velkou a Malou Frankovou směrem přes vrchy na Hanušovce.

b) pro občany polské cesta z Podspád na Lysou Polanu. Přepravní styk—transit—po celní cestě uvedené ad a), jakož i průvozní styk po celní cestě z Jurgova přes Podspady na Lysou Polanu bude volný a bez vybírání jakýchkoliv poplatků kromě případných poplatků statistických. Povolení k průvozu bude požadováno jen tehdy, pokud jest nebo bude v průvozním státě všeobecně předepsáno z důvodů bezpečnosti státu, policie veřejné bezpečnosti vůbec a z příčiny zdravotní ochrany lidí, zvířat a rostlin nebo při průvozu zboží, které jest nebo bude v jednom z obou států předmětem státního monopolu. O přestupování hranice jízdními koly, motocykly i automobily po uvedených celních cestách platí všeobecné předpisy v obou státech vydané.

Zřizování celních jistot (cautionnement) při průvozu zboží na uvedených celních cestách nebude celní správou průvozního státu od obyvatelů pohraničního pásma požadováno, jinak nutno však zachovávatí úřední předpisy, jež jsou nebo budou vydány súčasťněnými státy na ochranu celního důchodu. Celní správy súčasťněných států se dohodnou na tom, aby příslušné celní formality byly co možno jednotně upraveny.

2. Budou-li pro ostatní celní hranici československo-polskou ujednány úlevy další než vyplývají z tohoto protokolu, budou jich účastní teč obyvatelé označeného ve čl. XXI pohraničního pásma.

3. O ile według postanowień niniejszego protokołu dozwolone jest przekraczanie granicy na drogach ubocznych, należy przytem stosować się do obowiązujących dla tego ruchu przepisów.

4. Postanowienia niniejszego protokołu nie naruszają w niczem przepisów o statystyce handlu zagranicznego i o poborze opłat statystycznych.

5. Na wypadek, gdyby stwierdzono nadużycie ulg przewidzianych w niniejszym protokole co do przekraczania granicy lub opłaty cła i innych danin, władze celne są uprawnione poczynić właściwe zarządzenia zapobiegawcze.

6. Właściwe władze t. j. obecnie Dyrekcja Ceł we Lwowie i Jeneralni Finančni Ředitelství v Bratislavě, będą się wzajemnie porozumiewać bezpośrednio w sprawach dotyczących ich zakresu działania, a w szczególności wydadzą zarządzenia, aby godziny urzędowe przeciwnych urzędów celnych były zgodnie ustanowione.

Art. XV.

Stałym mieszkańcom gmin, położonych w pasie pogranicznym, przysługują następujące ulgi w ruchu granicznym:

1. Otrzymują oni stałe legitymacje, uprawniające do przekraczania granicy z ważnością na jeden rok.

2. Legitymacje te uprawniają do poruszania się i do nieprzerwanego pobytu na obszarze drugiego państwa w pasie pogranicznym przez sześć dni, a jeżeli chodzi o roboty sezonowe (prace rolne, lesne i t. d.) lub o wypasanie bydła, na cały czas trwania odnośnych zajęć, wreszcie, jeśli chodzi o trwałe zajęcia na cały czas ważności legitymacji.

3. Legitymacje te wydaje się osobom, których stosunki gospodarcze (pasenie bydła, odwiedzanie jarmarków, roboty w lesie i w polu, zakup towarów i t. d.), stosunki rodzinne i interesy zawodowe, wykonywanie praktyk religijnych, względnie inne ważne powody, tego wymagają. Jeżeli odpadną powody, które uzasadniały wydane legitymacje, może legitymację odebrać władza administracyjna tego państwa, na którego terenie odnośna osoba przebywa, za zgodą jednak władzy, która legitymację wydała.

4. Co się tyczy używania dróg dla przekraczania granicy, obowiązują postanowienia odpowiednich artykułów.

5. Legitymacje te wydaje na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej właściwe starostwo, na terenie zaś Republiki Czeskosłowackiej właściwy urząd powiatowy.

6. Legitymacje wystawia się w języku urzędowym bezpłatnie i bez opłat stemplowych.

7. Formularze legitymacji ustalą jaknajprędzej we wzajemnem porozumieniu właściwe władze administracyjne II instancji obu państw; formularze te mają zawierać obok innych danych w szczególności

3. Pokud jest podle ustanovení tohoto protokolu dovoleno přestupování celní hranice po vedlejších cestách, jest při tom dbáti předpisů platných pro styk tohoto druhu.

4. Ustanovení tohoto protokolu nemění ničeho na předpisech o statistice zahraničního obchodu a vybírání statistických poplatků.

5. Bude-li zjištěno, že se výhod poskytnutých touto úmluvou co do přestupování hranice neb co do placení cla a jiných dávek zneužívá, jsou celní správy oprávněny učiniti příslušná opatření, aby tomu bylo zabráněno.

6. Příslušné úřady, t. j. nyní generální finanční ředitelství v Bratislavě a Dyrekcja ceł ve Lvově budou se v otázkách spadajících do jich oboru navzájem dorozumívati přímo a učiní zejména opatření, aby úřední hodiny protilehlých celních úřadů byly stanoveny souhlasně.

Článek XV.

Občané trvale usedlí v pohraničním pásmu používají v pohraničním styku těchto úlev:

1. Občané tito obdrží stálé legitymacje pro přestup přes hranici s platností celoroční.

2. Legitymacje tyto opravňují k pohybu a k nepřetržitému pobytu na území druhého státu v pohraničním pásmu na šest dní a jde-li o práce sezonní (práce zemědělské, lesní a pod.), nebo o pasení dobytka, na dobu, po kterou práce nebo pastva obvykle trvá, konečně jde-li o trvalé zaměstnání, na celou dobu platnosti legitymacje.

3. Legitymacje tyto vydají se osobám, jichž hospodářské zájmy (pasení, návštěva trhů, práce lesní a polní, nákup zboží atd.), rodinné poměry, náboženské úkony, povolání neb jiné důležité důvody toho vyžadují. Odpadnou-li důvody, pro které byla legitymacje vydána, může legitymacje za souhlasu úřadu, který ji vydal, býti odebrána administrativním úřadem, v jehož obvodu se osoba zdržuje.

4. Co do používání cest pro přechod přes hranici poukazuje se na ustanovení příslušných článků.

5. Legitymacje tyto bude vydávati v Polsku příslušné starostvo a v Československu příslušný okresní úřad.

6. Legitymacje budou se vydávati v úředním jazyku a to bezplatně a budou kolku prosty.

7. Na formuláři legitymacje dohodnou se co nejdříve příslušné administrativní úřady druhé instance obou států; formuláře tyto budou vedle jiných dat obsahovati krátký popis osoby, povo-

krótki opis osoby, zawód, względnie zajęcie i powód, uzasadniający wydanie legitymacji; natomiast fotografii nie wymaga się.

8. Kto na podstawie legitymacji, wymienionej pod punktem 1, ma zamiar zatrzymać się na obszarze drugiego państwa ponad 6 dni, winien przy przekraczaniu granicy zgłosić się w urządzie cłowym tegoż państwa.

9. Każde państwo wykonuje kontrolę legitymacji na swym obszarze według własnych przepisów; widymowanie legitymacji przez władzę drugiego państwa nie jest potrzebne.

10. Korespondencja między władzami administracyjnymi obu państw w sprawach dotyczących legitymacji odbywa się bezpośrednio.

11. Postanowienia zawarte w punktach 1—10, mają zastosowanie także do mieszkańców:

a) gminy Jurgowa, którzy są właścicielami gruntu w gminie Słowiańska Wieś;

b) gmin Sromowce Wyżne i Niżne, którzy udają się na zarobek do niektórych gmin Czechosłowacji w czeskosłowackim pasie pogranicznym;

c) gmin polskiego pasa pogranicznego, którzy się udają do gmin: Kieżmark, Spiska Biela i Podoliniec, na jarmarki lub w innych interesach gospodarskich oraz gmin czeskosłowackiego pasa pogranicznego, którzy z tych samych powodów udają się do Nowego Targu i Krościenka.

12. Legitymacje roczne wydaje się także przewodnikom tatrzańskim, oraz członkom tatrzańskich pogotowi ratunkowych obu państw; co do tych osób choćby one zamieszkiwały w obrębie pasa granicznego, obowiązują postanowienia powyższych przepisów z tą różnicą, że osoby te uprawnione są do udawania się do miejscowości, położonych i poza obszarem pasa granicznego drugiego państwa, o ile te miejscowości leżą w obrębie Tatr. Legitymacje te muszą być zaopatrzone wyraźnym oznaczeniem: „Legitymacja dla przewodnika tatrzańskiego“ względnie: „Legitymacja dla członka tatrzańskiego pogotowia ratunkowego“.

13. W razie pożaru wolno straży pożarnej przekroczyć granicę ze wszystkimi przedmiotami potrzebnymi do gaszenia, o którejkolwiek porze dnia i nocy, także na drodze ubocznej.

Art. XVI.

1. Osobom, które w sezonie letnim lub zimowym zamieszkują w jednej z miejscowości klimatycznych tatrzańskich, czy to na polském czy na czeskosłowackiem terytorjum, będzie wolno przekraczać granicę obu państw i w czasie trwania ważności legitymacji zatrzymywać się w letniskach tatrzańskich, położonych na obszarze drugiego państwa.

2. Osobom, wymienionym w punkcie 1, wydaje się specjalne legitymacje, zwane „Legitymacjami tatrzańskimi“, ważne na trzy miesiące.

lání, pokud se týče zaměstnání a důvod vydání; fotografie natřeba.

8. Kdo na základě legitymace uvedené pod čís. 1 hodlá zdržovati se na území druhého státu déle než šest dní, jest povinen hlásiti se při přestoupení hranice u celního úřadu druhého státu.

9. Každý stát vykonává kontrolu legitymací na svém území podle svých předpisů; vidování legitymací se strany druhého státu není potřebí.

10. Korespondence mezi administrativními úřady obou států ve věcech těchto legitymací se děje bezprostředně.

11. Ustanovení čís. 1—10 mají platnost též pro obyvatele:

a) obce Jurgova, kteří jsou vlastníky pozemků v obci Slovenské Vsi,

b) obcí Vyšných a Nižných Sromowců kteří se odebírají na práci do některé obce ležící v československém pohraničním pásmu,

c) obcí v polském pohraničním pásmu, kteří se odebírají do obcí Kežmarku, Spišské, Belé a Podolince na trhy neb za jinými hospodářskými záležitostmi, a obcí v československém pásmu pohraničním, kteří za stejnými účely docházejí do Nowego Targu a Krościenka.

12. Legitymace s platností celoroční vydávají se též tatranským průvodcům i členům záchranných sborů obou států; pro osoby tyto platí, třebaš nebydlí v pohraničním pásmu, ustanovení předcházející s tím rozdílem, že osoby ty jsou oprávněny pohybovati se mimo pohraniční pásmo druhého státu v obvodu Vysokých Tater. Legitymace tyto buatež opatřeny výslovným označením „Legitymace pro průvodce tatranského, neb „Legitymace pro člena tatranského záchranného sboru“.

13. Při požáru jest dovoleno hasičům překročovati hranice k hašení s potřebnými předměty v kteroukoliv hodinu denní i noční též po vedlejších cestách.

Článek XVI.

1. Osobám, které se v době letní neb zimní usadí v některém z tatranských míst klimatických na území polském nebo československém, bude dovoleno volně přecházeti přes hranici obou států a po dobu platnosti legitymace zdržovati se v letních sídlech tatranských, ležících na území druhého státu.

2. Osobám uvedeným v odstavci 1 vydávají se na dobu tří měsíců zvláštní legitymace, zvané „Legitymacemi tatranskými“.

3. Takiež legitymacje, jednak z ważnością na sześć dni, wydaje się osobom, które zamieszkują we wspomnianych miejscowościach tylko chwilowo, lub przechodzą przez nie bez zatrzymania się.

4. Od osób, które mogą wykazać się legitymacją, wydaną przez jeden ze związków turystycznych, mających swą siedzibę na obszarze czy to Rzeczypospolitej Polskiej czy to Republiki Czeskosłowackiej, a wymienionych w konwencji turystycznej, mającej zostać zawartą według punktu II niniejszego protokołu, nie będzie się wymagać legitymacji, o których mowa w punktach 2 i 3, natomiast korzystać one będą z takich samych uprawnień za okazaniem li tylko karty należenia do związku, zawidywanej przez właściwą władzę, z ważnością na przeciąg jednego roku.

5. Również nie będzie się wymagać specjalnej legitymacji od obywateli polskich i czeskosłowackich, którzy są w posiadaniu normalnego paszportu, wizowanego przez właściwą placówkę drugiego państwa, jako też turystów cudzoziemców, znajdujących się w posiadaniu paszportu wizowanego przez kompetentną władzę państwa, na którego obszarze w celach wymienionych w punkcie 1. się zatrzymują.

6. Legitymacje tatrzańskie wydaje za zwrotom własnych kosztów, jako też karty związków turystycznych bezpłatnie potwierdza właściwa władza administracyjna I instancji tego państwa, na którego obszarze leży miejscowość określona w punkcie 1. tego artykułu, względnie ma swą siedzibę odnośny związek turystyczny, a w zastępstwie tego urzędu upewnomocnione przezeń organa.

7. Karta członkowska związku turystycznego, zatwierdzona przez właściwą władzę administracyjną, względnie władzę bezpieczeństwa miejsca zamieszkania okaziciela, nie wymaga żadnych dalszych potwierdzeń.

8. Postanowienia punktów 1 do 7 nie naruszają w niczem ogólnych przepisów meldunkowych, obowiązujących w jednym i drugim państwie.

9. Pod warunkiem posiadania właściwej legitymacji lub karty członkowskiej, tudzież przestrzegania obowiązujących przepisów kontrolnych, zezwala się osobom wymienionym powyżej w punktach 1, 3, 4 i 5 przekraczać granicę w pogranicznym pasie także na drogach ubocznych i przenosić bez cła oraz jakichkolwiek innych opłat, oprócz stosownego zapasu bielizny i odzieży dla własnej potrzeby na drogę, turystyczne względnie narciarskie wyekwipowanie z zastępczemi częściami w istotnie potrzebnej mierze, dalej żywność i lekarstwa dla własnej potrzeby w czasie podróży oraz wyroby tytoniowe w ilości przyzwolonej dla ruchu podróźnych. Na tych samych warunkach mogą przewodnicy tatrzańscy a także członkowie tatrzańskich pogotowi ratunkowych przekraczać granicę i powracać przez nią z przedmiotami, których potrzebują przy wykonywaniu tego zawodu.

3. Takové legítimace, však toliko s platností šestidenní, vydají se osobám, které meškají ve zmíněných místech toliko přechodně, neb jimi toliko procházejí.

4. Osoby, které se mohou vykázati členským lístkem některého turistického spolku se sídlem na území polském, neb československém a uvedeného v dohodě o turistice, která má býti uzavřena dle bodu II tohoto protokolu, nepotřebují legítimací uvedených v odstavci 2 a 3, nýbrž požívají týchž oprávnění na základě svého členského lístku vidovaného úředně s platností jednoho roku.

5. Rovněž nepotřebují legítimací státní občané polští a českoslovenští, kteří mají řádný cestovní pas s vísem příslušného úřadu druhého státu, ani cizozemští turisté, kteří mají pas s vísem příslušného, úřadu státu, v němž se za účely uvedenými v odstavci 1 zdržují.

6. Legítimace tatranské vydává za náhradu hotových výloh, jakož i členské lístky turistických spolků bezplatně potvrzuje příslušný administrativní úřad I. instance státu, na jehož území leží místo zmíněné v odstavci 1 tohoto článku, nebo má sídlo dotýčný spolek, a v zastoupení tohoto úřadu orgány od něho k tomu zmocněné.

7. Členské lístky turistických spolků, potvrzené příslušným úřadem administrativním (bezpečnostním) bydlíště majitele členského lístku, nepotřebují dalších potvození.

8. Ustanoveními uvedenými v odstavcích 1 až 7 nejsou dotčeny všeobecné předpisy o hlášení cizinců, platné v jednom i druhém státě.

9. Na příslušnou legítimaci, po případě členský lístek jest dovolen se zachováním platných kontrolních předpisů osobám jmenovaným výše pod čís. 1, 3, 4, a 5 přechod přes hranici v pohraničním pásmu též po vedlejších cestách a přenášeti beze cła a jakýchkoliv jiných poplatků, kromě přiměřené zásoby prádla a šatstva pro vlastní potřebu během cesty, též turistickou případně lyžařskou výzbroj s náhradními součástkami ve skutečně potřebné míře, dále potraviny a léky pro vlastní potřebu po dobu cesty i kuřivo v množství dovoleném v cestovním styku. Za týchž podmínek mohou tatranští průvodci turistů jakož i členové záchranných sběrů tatranských přestupovati hranici a vraceti se přes ni s předměty, jichž potřebují při výkonu tohoto povolání.

Art. XVII.

1. Drogi bite: Jurgów—Podspady—Jaworzyna—Łysa Polana i droga bita Frankowa—Kacwin—Niedzica—Spiska Stara Wieś, będą na własnym terytorjum każdego państwa zachowane i ewentualnie doprowadzone do stanu dróg bitych drugiego rządu oraz utrzymane w stanie jezdnym.

2. Jeżeli w rozwoju życia gospodarczego gmin okolicznych pojawi się potrzeba przeprowadzenia nowych dróg przez granicę, obie strony będą udzielały w ramach obowiązujących przepisów w obu państwach życzliwego poparcia projektom takich dróg komunikacyjnych.

3. Obie Strony będą we wzajemnem porozumieniu udzielały sobie wszelkiego poparcia co do ujednostajnienia sposobu budowy i znaczenia ścieżek i szlaków tatrzańskich, przechodzących z jednej strony na drugą, oraz co do ułatwień w ich używaniu.

Art. XVIII.

1. W razie wybudowania drogi żelaznej z Nowego Targu do Jurgowa, Strona Czeskosłowacka nie będzie stawiała przeszkód przedłużeniu tej drogi do Podspadów, jeżeli ta część projektu, która dotyczyć będzie terytorjum czeskosłowackiego, będzie odpowiadała warunkom ustawowym, wymaganym przy budowie dróg żelaznych w Czechosłowacji i jeżeli ten projekt poddany zostanie postępowaniu, przepisane w ustawach i rozporządzeniach czeskosłowackich.

2. Odwrotnie Strona Polska w taki sam sposób będzie odnosiła się do analogicznych projektów czeskosłowackich, a to w myśl zasad wzajemności.

Art. XIX.

1. Lekarze, weterynarze i akuszerki, mieszkający w pasie pogranicznym, mogą wykonywać swój zawód również i po drugiej stronie granicy na podstawie specjalnych pozwoleń pod warunkiem przestrzegania obowiązujących tam przepisów. Upoważnieni są również do przekraczania granicy na drogach ubocznych o każdej porze dnia i nocy w celu wykonywania swego zawodu oraz do przenoszenia przez granicę instrumentów medycznych, środków leczniczych i opatrunkowych w ilościach niezbędnych dla danego wypadku.

2. Sposób wydawania specjalnych pozwoleń przewidzianych w punkcie 1. ustalą kompetentne czynniki po obu stronach.

3. Lekarstwa przygotowane w małych ilościach na potrzeby pacjentów w pobliskich aptekach wedle recepty lekarza, uprawnionego do praktyki na terytorjum jednej lub drugiej strony, mogą być przenieszone przez granicę bez opłat celnych i bez specjalnych pozwoleń.

Art. XX.

1. W przedmiocie wypędu bydła na trwałe pastwiska po drugiej stronie granicy obowiązywać będą następujące przepisy weterynaryjne:

a) Zwierzęta, przeznaczone na pastwiska letnie położone na obszarze drugiego państwa, mają być

Článek XVII.

1. Silnice Jurgov - Podspády—Javorina—Łysá Poljana a silnice Frankova—Kacvin—Nedeč—Spišská Stará Ves budou na vlastním území každého státu zachovány, po případě uvedeny ve stav silnice druhého řádu a udržovány ve stavu sjížd-ném.

2. Ukáže-li se v rozvoji hospodářského života v pohraničních obcích potřeba zbudování nových silnic přes hranici, budou obě strany v rámci předpisů platných v obou státech blahovolně projednávatí projekty takových komunikací.

3. Obě strany budou si ve vzájemném dorozumění poskytovatí všelikou podporu co do jednotného způsobu zřizování a značkování tatranských stezek a přechodů, vedoucích přes hranici s jedné strany na druhou, jakož i co do ulehčení v jich užívání.

Článek XVIII.

1. V případě výstavby dráhy z Nowego Targu do Jurgova nemá československá strana námitek proti jejímu prodloužení do Podspádů, bude-li ona část projektu, jež se týká území československého, vyhovovatí zákonným podmínkám požadovaným při stavbě drah v Československu, a bude-li tento projekt podroben řízení předepsanému československými zákony a nařízeními.

2. Naproti tomu bude polská strana stejným způsobem nakládati s obdobnými československými projekty a to dle zásad reciprocity.

Článek XIX.

1. Lékaři, zvěrolékaři a porodní báby, bydlicí v pohraničním pásmu, mohou vykonávatí své povolání na druhé straně hranice, vykáží-li se zvláštním povolením, za podmíněk, že budou zachovávatí tam platné předpisy. Mohou rovněž přecházeti přes hranici po vedlejších cestách v každé hodině denní i noční za účelem výkonu svého povolání, jakož i přenášeti přes hranici lékařské nástroje, léčiva i obvazy v množství, nezbytném pro daný případ.

2. Způsob vydávání speciálních povolení, předvídaných v odstavci 1, ustanoví kompetentní činitelé po obou stranách.

3. Léky připravované v malých dávkách pro potřebu chorých v blízkých lékárnách na předpis lékaře oprávněného vykonávatí praksi na území jedné nebo druhé strany, mohou býti přenášeny přes hranici beze cla a beze zvláštního povolení.

Článek XX.

1. Pokud se týká vyhánění domácích zvířat na trvalá pastviska na druhé straně hranice, budou závaznými následující předpisy veterinární:

a) zvířata určená na letní pastviny, položené na území druhého státu, mají býti znamenána tak,

opatrzone znakami, umożliwiającymi stwierdzenie tożsamości. Jako tego rodzaju znaki używane będą marki uszne, wypalane piętna, tatuowanie i t. p.

b) Pojedyncze stada zwierząt, opatrzone znakami i legitymowanych paszportami, mają być skonsygnowane, a konsygnacje sporządzone w czterech egzemplarzach, z których jeden otrzymuje państwowy lekarz weterynaryjny powiatu, na którego terytorjum położone jest pastwisko, drugi egzemplarz urząd gminny miejsca pochodzenia zwierząt, zaś trzeci i czwarty właściwe urzędy celne polski i czeskosłowacki; paszporty stada mają być złożone w urządzie gminnym, w obrębie którego znajduje się pastwisko.

c) Bezpośrednio przed wypędem na pastwisko letnie, jak również przed odpędem z pastwisk napowrót do miejsca pochodzenia, zwierzęta podlegają badaniu przez dotyczącego państwowego lekarza weterynaryjnego co do stanu zdrowia; przy przejściu granicy zwierzęta takie nie podlegają oględzinom weterynaryjnym.

d) Miejsca pochodzenia zwierząt przeznaczonych na pastwiska letnie oraz miejscowości sąsiednie muszą być wolne od pryszczycy a przepęd z miejsca pochodzenia na pastwisko odbywać się może tylko drogami nie zagrożenymi zarazą.

e) Zwierzęta pędzone na pastwiska letnie mają być kryte paszportami (pojedynczemi lub zbiorowemi), wystawionemi przez upoważnione do tego osoby i w których państwowy lekarz weterynaryjny potwierdzi, że w województwie (Żupie), z którego zwierzęta pochodzą, nie panuje księgósusz, a powiat, z którego zwierzęta pochodzą, jako też powiaty sąsiednie są wolne od zarazy płucnej, zaś gmina pochodzenia i gminy sąsiednie, wolne od pryszczycy.

2. Wzajemne przekraczanie granicy ze zwierzętami dla jednorazowego paszenia i dla wykonywania pracy gospodarskiej lub zarobkowania w ciągu jednego dnia, będzie dozwolone bez jakiegokolwiek poświadczenia o stanie zdrowotnym zwierząt.

3. W razie wybuchu zaraźliwych chorób zwierzęcych, podlegających nakazowi doniesienia, powyższe ułatwienia przekraczania granicy bez poświadczeń ulegają zawieszeniu i zaczynają wtedy obowiązywać ogólne zasady przepisów, istniejących w danem państwie.

OGÓLNE POSTANOWIENIA.

Art. XXI.

1. Postanowienia powyższych artykułów dotyczą z odchyleniami, wymienionemi w poszczególnych artykułach, obszaru po obu stronach granicy szerokości 15 klm. na odcinku granicy polsko-czeskosłowackiej, na którym dawna granica węgiersko-galicyska na Spiszu doznała zmiany.

2. Tam, gdzie w postanowieniach powyższych artykułów jest mowa o pogranicznym pasie czeskosłowackim albo polskim, rozumie się przez to obszar czeskosłowacki, względnie polski, wymieniony

aby było umožněno zjištění jejich identity. Takové označení děje se ušními známkami, vypálením značky, tetováním a t. d.

b) Pro jednotlivá stáda zvířat označovaných a opatřených pasy buďtež pořizeny soupisy ve čtyřech exemplářích, z nichž jeden obdrží státní veterinář okresu, na jehož území leží pastvina, druhý exemplář zůstane u obecního úřadu, z něhož zvířata pocházejí, a třetí a čtvrtý dostanou příslušné celní úřady polský a československý; pasy stáda mají býti uloženy na obecním úřadě, v jehož obvodu se pastvina nachází;

c) bezprostředně před vyhnáním na letní pastviny a rovněž před sehnáním s pastvin zpět do místa původu, podléhají zvířata přehlídce příslušným státním veterinářem, aby zjištěn byl jejich zdravotní stav; při přechodu hranice odpadá zvěrolékařská prohlídka takových zvířat.

d) místa původu zvířat, určených na letní pastviny, jakož i místa sousední musí býti prosta slintavky a kulhavky a zvířata mohou býti hnána z místa původu na pastviny pouze cestami nákazou neohroženými.

e) pro zvířata hnána na letní pastviny vyžadují se pasy (jednotlivé nebo hromadné), vystavené k tomu oprávněnými osobami s potvrzením státního veterináře, že v župě (Województwie), z které zvířata pocházejí, nepanuje mor skotu a že okres, ze kterého pocházejí zvířata, i okresy sousední jsou prosty plicní nákazy skotu a konečně, že v obci, ze které zvířata pocházejí, a i obcích sousedních není slintavky a kulhavky.

2. Vzájemně překračování hranice se zvířaty na jednodenní pastvu a pro výkon hospodářských nebo výdělečných prací po dobu jednoho dne bude dovoleno bez jakéhokoliv vysvědčení o zdravotním stavu zvířat.

3. V případě vypuknutí nakažlivých chorob zvířecích, podléhajících povinnému ohlášení, hořejší ulehčení v překročování hranice jsou suspendována a začínají platiti všeobecné zásady státních předpisů v příslušném státě.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ.

Článek XXI.

1. Ustanovení předcházejících článků týkají se s odchylkami, v jednotlivých člancích zvláště uvedenými, území po obou stranách hranice v šíři 15 km. na úseku hranice československo-polské, v němž doznala hranice dříve uhersko-haličská na Spišsku změny.

2. Tam, kde v ustanovení předcházejících článků jest řeč o pohraničním pasmu československém neb polském, jest tím míněno československé, případně polské území, uvedené pod čís. 1;

w punkcie 1; tam, gdzie jest mowa o pogranicznym pasie bez bliższego oznaczenia, rozumie się obszar w obu państwach, wymieniony w punkcie 1.

(—) *Dr. Walery Goetel*, m. p.
L. S.

Aneks B do protokołu z dnia 6 maja 1924 r.

Wstępna umowa między Delegacjami Polską i Czeskosłowacką, przy Międzynarodowej Komisji Delimitacyjnej Polsko-Czeskosłowackiej, dotycząca uregulowania spraw, związanych z przebiegiem granicy państwowej między Czorsztynem a Szczawnicą.

Obie Delegacje zgadzają się na przeprowadzenie granicy państwowej między punktem, gdzie granica państwowa od Niedzicy wchodzi do Dunajca, aż do miejsca, gdzie ta granica rzekę Dunajec opuszcza, t. j. na południe od Szczawnicy, tak jak biegła dawna granica w r. 1914, między b. Galicją a b. Węgrami.

Dla przeprowadzenia uregulowania spraw, związanych z powyższym przebiegiem granicy państwowej, a dotyczących interesów ekonomicznych i komunikacyjnych ludności i gmin pogranicznych oraz ruchu turystycznego, — zobowiązują się obaj Komisarze Rządu z chwilą otrzymania formalnych pełnomocnictw od swoich Rządów, — zawrzeć umowę między Polską a Czechosłowacją, która obejmować będzie następujące sprawy:

1. Uregulowanie rzeki Dunajec i przełożenie granicy na nurt rzeki.

2. Ułatwienia przekraczania rzeki i używania drogi na prawym brzegu Dunajca w części wyżej wspomnianej dla ludności polskich gmin pogranicznych.

3. Ułatwienie turystycznego ruchu na tejże drodze.

4. Umożliwienie zbudowania mostów względnie promów ze strony polskiej na stronę czeskosłowacką i połączenie dojazdu od tych mostów względnie promów, do drogi.

5. Uregulowanie uprawnień i zobowiązań wynikających dla Polski i Czechosłowacji z umowy Akademii Umiejętności w Krakowie z Biskupstwem grecko-katolickim w Preszowie, zawartej w r. 1886.

6. Uregulowanie spraw rybołówstwa i hodowli ryb na Dunajcu w sposób analogiczny, jak w aneksie A protokołu z dn. 6 maja 1924 r.

Komisarz Rządu Polskiego zobowiązuje się przystąpić bezzwłocznie do dalszej delimitacji granicy na odcinku 20-tym.

Komisarz Rządu Czeskosłowackiego, któremu zostaną dostarczone w czasie najkrótszym potrzebne materiały przez Polską Delegację, — zobowiązuje się najpóźniej do dnia 1 lipca b. r. zacząć szczegółowe pertraktacje celem zrealizowania powyższej umowy.

(—) *Dr. Walery Goetel*, m. p.
L. S.

tam, kde jest řeč o pohraničním pásmu bez bližšího označení, je míněno území v obou státech uvedené pod čís. 1.

Ign. V. Roubik, m. p.
L. S.

Příloha B k protokolu ze dne 6. května 1924.

Předmětem jest úmluva mezi delegací československou a Polskou při mezinárodní rozhraničovací komisi československo-polské, týkající se úpravy věci souvisejících s průběhem státní hranice mezi Czorsztynem a Szczawnicou.

Obě delegace shodují se na provedení státní hranice mezi bodem, kde vchází státní hranice od Nedeče do Dunajce, až do místa, kde hranice ta opouští řeku Dunajec, a to na jih od Szczawnice tak jak probíhala stará hranice v roce 1914 mezi bývalou Haličí a býv. Uhrami.

Za účelem úpravy věci související s výše uvedeným průběhem státní hranice a té doby daných zájmů hospodářských a dopravních obyvatelstva i obcí pohraničních jakož i ruchu turistického zavazují se oba komisaři v okamžiku udělení formálního plnomocenství od svých vlád. — uzavřítí uměluvu mezi Polskem a Československem, která by obsahovala následující záležitosti:

1. Regulaci řeky Dunajce a přeložení hranice do středu plavebního koryta.

2. Ulehčení v přepravě přes řeku a v používání cesty na pravém břehu Dunajce v části výše zmíněné pro obyvatelstvo pohraničních polských obcí.

3. Ulehčení turistického ruchu na této cestě.

4. Umožnění výstavby mostu resp. přívozu z polské strany na československou a připojení jich na silnici.

5. Úpravu práv a závazků vyplývajících pro Polsko a Československo z úmluvy uzavřené v roce 1886 mezi Akademií Věd v Krakově a řecko-katolickým biskupstvím v Prešově.

6. Úpravu záležitostí rybochovu a rybolovu na řece Dunajci a to stejným způsobem jak se to stalo v příl. A ku protokolu ze dne 6. května 1924.

Polský komisař zavazuje se přistoupiti ihned do další delimitace v úseku XX.

Československý komisař, jemuž v nejkratší době bude doručen polskou delegací potřebný materiál, zavazuje se započítí nejpozději dnem 1. července t. r. podrobná jednání čelící k uskutečnění úmluvy.

(—) *Ing. V. Roubik*, m. p.
L. S.